

Звіт декана економічного факультету Руслана Білоскурського про діяльність економічного факультету за 2021 рік

Економічний факультет є одним з найбільших структурних підрозділів Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. Структурно економічний факультет складається з 9 кафедр, лабораторії інформаційних технологій та деканату, що забезпечують підготовку фахівців за 7-ма спеціальностями галузей знань 05 «Соціальні та поведінкові науки», 07 «Управління та адміністрування» та 29 «Міжнародні відносини».

В 2021 році економічний факультет відзначив 50 років від дати заснування. З цієї нагоди викладачі та студенти факультету з 5 по 15 травня організували низку різноманітних заходів, що мали цікаве змістове наповнення та належний інформаційний супровід у ЗМІ та соціальних мережах.

1 вересня 2021 року до економічного факультету був приєднаний факультет фінансів, підприємництва та обліку, що є логічним кроком об'єднання двох підрозділів університету, які здійснюють навчання студентів за однаковими управлінськими спеціальностями. Це дозволить забезпечити спільну підготовку до акредитації освітніх програм, об'єднання зусиль для проведення наукових досліджень, оптимізацію навчальних площ та управлінської структури та в кінцевому підсумку підвищить якість підготовки фахівців. Разом з тим, це є певним викликом, що пов'язаний з формуванням спільної організаційної культури та трансформації процесів конкуренції в партнерство і взаємодію.

Кількісний та якісний склад груп забезпечення спеціальностей економічного факультету за всіма рівнями вищої освіти відповідає вимогам Закону України «Про вищу освіту» та ліцензійно-акредитаційним вимогам. Кожна спеціальність економічного факультету представлена належною кількістю фахівців відповідної кваліфікації.

Основним викликом 2022 року є планова акредитація значної більшості освітньо-професійних програм, що забезпечує економічний факультет на бакалаврському та магістерському рівнях. Разом з тим, у 2021 році вже відбулася акредитація ОПП «Інформаційні технології та моделювання в економіці» спеціальності 051 «Економіка» магістерського рівня освіти, що першою на факультеті акредитувалася за новими правилами НАЗЯВО. Головним чинником успішної акредитації програми стала злагоджена робота колективу кафедри економіко-математичного моделювання.

На факультеті значно активізувалася робота зі стейкхолдерами та працедавцями. Логічне залучення практиків як до оновлення освітніх програм, так і до викладання курсів є вже традицією, яка збільшує мотивацію студентів до навчання та дозволяє швидко адаптувати навчальний процес до динамічних вимог ринку праці.

За ініціативи економічного факультету укладено угоди про співпрацю Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича з Клубом підприємців Буковини, Чернівецькою бізнес групою, Шумпетерівською

школою інновацій, Чернівецьким ІТ-кластером.

Активно здійснюється підготовка до створення бізнес-інкубатора, коворкінгу та бізнес-акселератора Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича з метою створення передумов для розвитку соціально відповідального та інноваційно активного власного мікро-, малого та середнього бізнесу; популяризації підприємницької культури серед молоді, підготовки студентів до реалізації власних бізнес ідей і формування дієвих фахівців готових до практичної діяльності, підвищення ефективності зв'язку в системі освіта-наука-бізнес-влада, позиціонування Чернівецької області та міста Чернівці як лідерів з розвитку малого та середнього бізнесу.

Важливою особливістю організації освітнього процесу в 2021 році було дотримання карантинних вимог. Більшу частину часу навчальний процес на факультеті відбувався у дистанційному режимі. В результаті отриманого досвіду організації навчання в дистанційному режимі, можна констатувати такі його слабкі місця, як низька мотивація та самоконтроль студентів, якість організації практики та проведення практичних та лабораторних занять, проблема ідентифікації студента та перевірки його знань під час поточного та підсумкового контролів. Проте виявлено також ряд досить позитивних особливостей навчання в онлайн режимі: можливість проводити чисельні потокові лекції, можливість одночасно навчатися та працювати для студентів старших курсів, можливість навчання паралельно на декількох курсах чи у декількох навчальних закладах одночасно, доступність до всієї необхідної літератури в системах дистанційного навчання.

Контингент студентів та профорієнтаційна робота

Станом на 1 грудня 2021 році на економічному факультеті навчається 1778 студентів. З них – 1421 (80%) студент денної та 357 (20%) студентів заочної форми навчання; 339 (19%) – студенти, що навчаються за державним замовленням, 1439 (21%) – студенти, які навчаються на контрактній формі навчання.

Контингент студентів економічного факультету за курсами та формами навчання наведено в таблиці 1.

Таблиця 1

Контингент студентів економічного факультету

Курси	1 курс	2 курс	3 курс	4 курс	5 курс	6 курс	Всього
Денна форма навчання	281	278	265	279	150	168	1421
Заочна форма навчання	35	63	89	120	14	36	357
Всього	316	341	354	399	164	204	1778

Стриманий оптимізм дає позитивна динаміка набору на освітні програми повної форми навчання рівня бакалавр. Разом з тим стійкою є тенденція зменшення кількості абітурієнтів скороченої форми навчання бакалаврату та

магістратури. Суттєві ризики зменшення кількості вступників у магістратуру в 2022 році пов'язані з впровадженням системи ЗНО. Разом з тим є сподівання на кращий рівень студентів-магістрів та мотивацію до навчання випускників-бакалаврів.

Профорієнтаційна робота у 2021 році проводилася переважно дистанційно. Значно збільшилась кількість і якість контенту у інтернет-просторі, ефективно використовувались SMM-комунікації. Доцільно позитивно відзначити роботу з абітурієнтами спеціальності «Маркетинг». Кафедра маркетингу, інновацій та регіонального розвитку системно здійснює активну та якісну профорієнтаційну діяльність, що забезпечує стрімке збільшення кількості студентів спеціальності «Маркетинг».

Навчально-методична робота

Проведення освітньої діяльності підготовки фахівців на економічному факультеті здійснюється відповідно до вимог Законів України «Про вищу освіту», «Про освіту», Постанов Кабінету Міністрів України «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності», а також Положення «Про організацію освітнього процесу в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича».

Підготовка фахівців на економічному факультеті здійснюється відповідно до переліку спеціальностей, затвердженого Кабінетом Міністрів України, за такими освітніми програмами:

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський):

- Економічна кібернетика;
- Управління персоналом і економіка праці;
- Облік і оподаткування;
- Фінанси, банківська справа та страхування;
- Менеджмент;
- Маркетинг;
- Маркетинг ресторанного, готельного та туристичного бізнесу;
- Економіка та організація бізнесу;
- Міжнародні економічні відносини;
- Підприємництво, електронна торгівля та логістика;
- Підприємництво, торгівля та біржові операції;
- Публічні, корпоративні фінанси та фінансове посередництво.

Рівень вищої освіти – другий (магістерський):

- Інформаційні технології та моделювання в економіці;
- Облік і оподаткування;
- Фінанси, банківська справа та страхування;
- Менеджмент організацій і адміністрування;
- Маркетинг;
- Управління бізнес-процесами;
- Управління персоналом та економіка праці;

- Міжнародні економічні відносини;
- Підприємництво, торгівля та біржові операції;
- Публічні, корпоративні фінанси та фінансове посередництво.

Рівень вищої освіти – третій (освітньо-науковий):

- Економіка;
- Підприємництво торгівля та біржова діяльність;
- Фінанси, банківська справа та страхування.

Навчально-методична робота на економічному факультеті у 2021 році проводилась відповідно до методичних рекомендацій навчального відділу ЧНУ, плану роботи Методичної ради економічного факультету та була спрямована на вирішення питань з організації та забезпечення освітньої діяльності на економічному факультеті, в тому числі:

1. Проведено аналіз змісту, структури освітніх програм підготовки фахівців економічного факультету, навчальних планів за 2020-2021 н.р. відповідно до нормативних вимог (березень 2021р.).

2. Затверджено рекомендації щодо організації освітнього процесу (розклад, методика проведення занять, механізм реалізації системи дистанційного навчання) на економічному факультеті в умовах запровадження карантину (березень, вересень 2021р.).

3. Проведено навчально-методичні семінари на кафедрах факультету щодо занесення електронних варіантів навчально-методичних комплексів в систему «Moodle» (березень 2021 р.).

4. Відповідно до моніторингу думок стейкхолдерів щодо якості підготовки фахівців на економічному факультеті внесені зміни в освітні програми підготовки фахівців та навчальні плани, а також розроблені та затверджені нові типові та робочі навчальні плани підготовки фахівців на 2021-2022 н.р. (березень-квітень 2021р.)

5. Відповідно до нормативних вимог підготовки фахівців на економічному факультеті організовано та проведено вибір студентами навчальних дисциплін, які виносились на кафедральний, факультетський та загальноуніверситетський вільний вибір та будуть слухатись 2021-2022 н.р. (квітень 2021р.).

6. Проведено перевірку кваліфікаційних робіт студентів, монографій, підручників, посібників та інших навчально-методичних розробок на запозичення (плагіат) (протягом 2021р.).

7. Організовано реєстрацію на ЗНО з іноземної мови для студентів економічного факультету освітнього ступеня бакалавр (травень 2021 р.);

8. Підготовлені та затверджені силабуси та робочі програми навчальних дисциплін, які викладатимуться в 2021-2022 н.р. Узгоджені навчальні дисципліни та їх навчальні програми для повної та скороченої форм навчання (вересень 2021 р.).

9. Проведений моніторинг навчальних досягнень студентів економічного факультету за результатами екзаменаційних сесій, проміжних атестацій, ректорського контролю та контролю залишкових знань студентів (березень, вересень 2021р.).

10. Навчально-методичний семінар щодо підготовки до акредитації спеціальностей економічного факультету у 2022 році (листопад 2021).

11. Проведений аналіз виконання плану навчально-методичних публікацій економічного факультету у 2021 році та затвердження плану на 2022 рік (листопад 2021 р.).

12. Проведено оцінку ефективності організації, методичного забезпечення та проведення різних видів практик на економічному факультеті (протягом року).

На факультеті протягом 2021 року підготовлено та надруковано 52 навчально-методичні публікації та монографії, з них 17 монографій, 15 навчальних посібників, 2 підручники, 18 методичних вказівок та рекомендацій.

Наукова робота

1. За 2021 рік здобувачами наукових ступенів економічного факультету захищені 4 дисертації на здобуття наукового ступеня доктора економічних наук (Білик Р.С., Кифяк О.В., Зрибнєва І.П., Ткачук І.Я.) та 2 дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук (Нафус І.І., Гончар В.І.).

2. 12 працівників входять до складу спеціалізованих вчених рад з правом присудження наукового ступеня кандидата (доктора) економічних наук.

3. На економічному факультеті здійснюється видання Наукового вісника Чернівецького університету. Серія Економіка, який включений до видань категорії Б МОН України.

4. Станом на 01.12.2021 року на економічному факультеті навчається 7 здобувачів освіти освітньо-наукового рівня «Доктор філософії».

5. 19 працівників економічного факультету входять до складу редакційних колегій вітчизняних і закордонних наукових видань.

6. За активної участі відповідних кафедр та факультету загалом проведено низку наукових заходів, а саме:

Кафедра фінансів і кредиту:

III Міжнародна науково-практична конференція «Фінансові інструменти сталого розвитку економіки» (14 квітня 2021 р., м. Чернівці).

Кафедра економіко-математичного моделювання:

VII Міжнародна науково-методична конференція «Математичні методи, моделі та інформаційні технології в економіці» (15 - 16 квітня 2021 р., м. Чернівці).

Кафедра публічних, корпоративних фінансів та фінансового посередництва:

- XV Всеукраїнська студентська on-line конференція «Стратегічні пріоритети соціально-економічного розвитку держави та господарюючих суб'єктів в умовах інституційних перетворень глобального середовища» (20 квітня 2021 року, м. Чернівці)

- XVI Всеукраїнська студентська on-line конференція «Сучасна

практика антикризового управління: зміст та особливості реалізації» (19 листопада 2021 року, м. Чернівці)

Кафедра підприємництва, торгівлі та біржової діяльності (співорганізатор):

VII Всеукраїнська науково-практична конференція «Формування стратегії соціально-економічного розвитку підприємницьких структур в Україні», на базі Української академії друкарства (м. Львів, 25-27 листопада 2021 р.).

7. У результаті співпраці кафедри бізнесу і управління персоналом та кафедри підприємництва, торгівлі і біржової діяльності підготовлено проєкт прикладного дослідження для участі у конкурсі наукових проєктів МОН на тему «Соціальні детермінанти сталого розвитку сільських територій в умовах цифровізації» (проф. Лопатинський Ю.М., проф. Зибарева О.В., доц. Водянка Л.Д., доц. Кифяк В.І., доц. Вербівська Л.В., доц. Белей С.І.).

Окрім того, науковцями кафедри підприємництва, торгівлі і біржової діяльності підготовлено проєкт прикладного дослідження для участі у конкурсі проєктів із виконання наукових досліджень і розробок Національного фонду досліджень України «Людина, суспільство, наука перед сучасними викликами: інноваційні дослідження в суспільно-гуманітарній сфері» на тему «Розробка методико-прикладного інструментарію підвищення фінансової інклюзії у системі забезпечення сталого розвитку регіонів України» (проф. Зибарева О.В., доц. Яскал І.В., доц. Колосінська М.І.).

8. Протягом 2021 року було проведено 5 засідань загальнофакультетського наукового семінару.

9. Призові місця у конкурсах студентських наукових робіт посіли 8 студентів економічного факультету.

10. Участь у наукових конференціях різних рівнів прийняли 137 студентів економічного факультету, у тому числі – у студентській конференції ЧНУ ім. Ю. Федьковича (20-22 квітня 2021 р.) – 80 студентів, в інших конференціях – 57 студентів.

11. Співробітниками економічного факультету опубліковано за звітний період:

- 17 монографій (з урахуванням розділів у колективних монографіях);
- 124 наукові статі;
- 116 тез доповідей на міжнародних та всеукраїнських конференціях.

12. 13 співробітників економічного факультету прийняли участь в наукових заходах (конференціях, круглих столах) за кордоном.

Міжнародна діяльність

Незважаючи на карантинні обмеження, що пов'язані з COVID-19, міжнародна діяльність на економічному факультеті продовжилась в активному ключі. Вже багато років існує тісна співпраця економічного факультету з Університетом Норд (Норвегія), Віденським університетом (Австрія), Університетом м. Грац (Австрія), Мюнстерським Університетом

прикладних наук (Німеччина), Альпен-Адрія Університетом м. Клагенфурт (Австрія), Дюссельдорфським Університетом прикладних наук (Німеччина), Університетом м. Гронінгейн (Нідерланди), Сучавським університетом «Стефан чел Маре» (Румунія), Університетом м. Ясси «Олександра Іоана Кузи» (Румунія), Інститутом доктора Я.-У. Сандаля (м. Осло, Норвегія), Українсько-скандинавський центр (Україна), Університетом м. Лодзь (Польща), Університетом Миколаса Ромеріса (Литва), Університетом м. Валенсія (Іспанія), Університетом Лазарського (Польща), Міжнародний фонд соціальної адаптації (Україна).

Основні заходи, що проводилися факультетом у частині міжнародної співпраці у 2021 році:

1. Курси перепідготовки військовослужбовців, звільнених в запас, та членів їх сімей за програмою «Організація та управління підприємницькою діяльністю», які проводяться на економічному факультеті в рамках реалізації норвезько-українського проекту «Перепідготовка військовослужбовців, звільнених в запас та членів їх сімей в Україні», що фінансується Міжнародним фондом соціальної адаптації та Міністерством іноземних справ Королівства Норвегії.

2. Спільно з Інститутом доктора філософії Яна-Урбана Сандаля проводиться двотижнева «Школа соціального підприємця. Інновації. Бізнес. Суспільство» з вивчення соціального підприємництва та менеджменту студентами економічного факультету. У 2021 році школа проходила он-лайн із використанням платформ дистанційного навчання. По завершенню школи проводиться Саміт соціального підприємництва за участі студентів учасників, випускників програми наукового обміну в Норвегії та викладачів економічного факультету.

3. Четверо викладачів економічного факультету взяли у програмі DOBRE. DOBRE – це програма, яка шляхом надання технічної та фінансової підтримки створить умови у 75 Об'єднаних Територіальних Громадах (ОТГ) України для покращення управління ресурсами, підвищення якості комунальних послуг, стимулювання місцевої економіки та долучення громадян до розбудови своїх громад. Програма фінансується Агенством США з міжнародного розвитку та виконується Американсько-українсько-польським консорціумом під управлінням Глобал Ком'юнітіз.

4. Важливо підкреслити, що відбулась активізація стажування викладачів та студентів за програмами, зокрема ERASMUS+. Викладачі відвідували ЗВО Іспанії, Польщі та Литви.

5. Окрім численних успішних заявок студентів бакалаврату, цього навчального року 4 студенти факультету відібрані на семестрове навчання до університету м. Бодо (Норвегія).

6. 27 та 28 травня 2021 року відбулися гостьові заняття професора Томаса Крюсмана (Університет міста Грац, Австрія), який відвідав на економічний факультет для читання лекцій з проблематики управління ризиками та комплаєнсу.

7. Великим позитивом є наявність мобільності до економічного факультету. Для студентів економічного факультету Чернівецького

національного університету у рамках проекту ЕРАЗМУС + відбулася лекція професорки Сучавського університету ім. Штефана чел Маре (м. Сучава, Румунія), факультету економіки, адміністрування і бізнесу Dr. Ruxandra Vejanu. З цього ж університету в поточному семестрі за програмою обміну навчається студентка на ОП «Економічна кібернетика».

8. Викладачі кафедри ЕММ брали участь в проєкті INTERADIS з розвитку потенціалу вищої освіти «Інтеграція та адаптація іноземних студентів».

9. Налагоджено новий напрямок співпраці із Аугсбургським Університетом (Німеччина) та Університетом прикладних наук м. Цвікау (Німеччина). Вже є домовленості про обмін викладачами на наступний рік.

Навчально-виховна робота

У частині виконання плану виховної роботи економічного факультету за 2021 рік проведено таку роботу:

1. Проведено урочисті онлайн-академії кафедрами економічного факультету з нагоди вручення дипломів випускникам-магістрам (грудень 2021).

2. Онлайн-конкурс серед студентських пар «Нас поєднав економічний факультет» (лютий 2021 р.).

3. Проведено онлайн-тренінги першої долікарської допомоги лікарем невідкладних станів А. Найчук (квітень 2021 р.).

4. Проведено заходи з нагоди 50-річчя економічного факультету (5-15 травня 2021 р.):

➤ благодійний аукціон дозволив зібрати 20 тис. грн., які передано на лікування онкохворого чернівецького школяра (змішана форма проведення, ресторан Di Bossa, лоти від декана, заступників декана та викладачів, придбавали студенти факультету);

➤ зустріч студентів економічного факультету з міським головою Романом Клічуком за ініціативи кафедри маркетингу, інновацій та регіонального розвитку (обговорювали актуальні проблеми і подальші перспективи розвитку м. Чернівці);

➤ стріт-арт у внутрішньому дворіку 14 корпусу ЧНУ та фотосесія у стилі десятиліть функціонування економічного факультету;

➤ святковий брейн-рингу під назвою «Знаю все про економ...» у науковій бібліотеці ЧНУ (учасники студентські та викладацькі команди);

➤ відкриття кованого меморіалу з нагоди відзначення 50-річчя та закладення капсули часу для майбутніх поколінь;

➤ висадка алеї у дворіку 14 корпусу завідувачами кафедр економічного факультету разом із найкращими студентами факультету;

➤ урочиста Академія для співробітників та студентів економічного факультету у палаці Академічному за участі представників ректорату ЧНУ імені Юрія Федьковича, Чернівецької обласної державної адміністрації; Чернівецької обласної ради; Чернівецької міської ради.

5. Організовано святкову ходу та урочисту Академію з нагоди вручення дипломів випускникам-бакалаврам економічного факультету (червень 2021 р.).

6. Проведено щотижневі інформаційно-адаптаційні кураторські години в онлайн-форматі. Вступна тематична лекція «З Україною у серці!» (серпень-вересень 2021 р.).

7. Участь у загальноуніверситетській урочистій академії для вступників університету «30 років ми – незламні»; участь студентів факультету у флеш-мобі до 30-річчя Незалежності України (вересень 2021 р.).

8. Проведено зустріч студентів перших курсів та заступників деканів зі студентами, інформування про порядок організації навчального процесу, інструктаж по техніці безпеки та правилам поведінки в університеті та університетському гуртожитку (вересень 2021 р.).

9. Проведено зустрічі студентів-першокурсників із медичними працівниками на тему «Виклики сьогодення: коронавірусна інфекція» (вересень 2021 р.).

10. Проведено кафедральні тематичні виїзні посвяти для студентів-першокурсників (вересень 2021 р.).

11. Проведено адаптаційну тематичну гру для студентів першого курсу (вересень 2021 р.).

12. Участь у благодійній акції «Надія є» для онкохворих дітей (жовтень 2021 р.).

13. Організовано відзначення студентів економічного факультету до Міжнародного дня студента відзнаками різного рівня (листопад 2021 р.).

14. Запуск щотижневої відео-рубрики «Відверто з викладачами» (листопад 2021 р.).

15. Проведення брейн-рингу серед студентів економічного факультету (листопад 2021 р.).

16. Популяризація участі студентами у написанні радіодиктанту національної єдності з нагоди Дня української писемності та мови й проведення тематичного літературного вечора (листопад 2021 р.).

17. Проведення благодійної ярмарки в 14 корпусі ЧНУ (листопад 2021 р.).

18. Здобуто III призове місце Олександром Фисюком на обласному конкурсі авторської пісні та співаної поезії (листопад 2021 р.).

Організація та контроль проживання у гуртожитку

У II-му семестрі 2020-21 н. р. кількість бажаючих проживати у гуртожитку суттєво скоротилася, що було пов'язано з дистанційним навчанням. На початок 2021-22 н. р. було задокументовано поселення 234 студентів (як і у попередні роки, були поселені усі бажаючі, згідно поданих заяв). Протягом року було подано 4 рапорти про порушення Правил внутрішнього розпорядку, проведена 1 комісія з соціальних питань.